

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbízottak: București, Cluj, Timișoara, Oradea, Brașov, Satu-Mare, T.-Mureș

Wotan jelentkezik — állunk elébe!

Beküldött kézirat

(Arad.) Az Osservatore Romano új rovatot kreált, amelyben napról-napra kimerítő részletességgel foglalkozik a német katolikusok helyzetével. Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja s ha

valamihekveity nagy fontosságot tulajdonít, az nagyon akut veszély s nem felületes rémletás. A vatikáni újság hasábjain következetes pontossággal visszavisszatérnek azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a német nemzeti szocializmus egy bizonyos nagy és befolyásos csoportja nemcsak a protestáns egyházakra akarja alkalmazni a „Deutsche Christen” mozgalom alapelveit, hanem arra törekszik, hogy egy egységes német vallást alkosson. Baldur von Schirach, a Hitler-Jugend birodalmi feje, ezt úgy fejezte ki, hogy Isten és Németországot egyugyanazon germán ideálban kell felmagasztosítani.

Ez a mozgalom nem új keletű és nemcsak Németországban ütötte fel a fejét. Kótyagos fantaszták álmaiban sokszor felmerült már a gondolat, hogy egy külön *nemzeti istent* kell „teremteni”, aki csak annak a népnek szolgálatára van, mely szülte őt s ezzel a nemzeti istennel egészen új erkölcsöket, új politikát és új mozgalmakat lehet megpecsételni. A kettős morál kérdése sem ismeretlen előttünk. Mindig voltak örültek, akik azt mondták, hogy ami kötelező az egyénre, nem lehet kötelező egy népközönségre. De csak elvétve szólalhattak meg,

féltékenyen propagálták a maguk Jehér-ló-áldozatait, vagy Wotan-kultuszát, mert a többség ép erkölcsi érzékkel visszautasította az új pogányságnak ezeket a betörő kísérleteit.

Németországban azonban a helyzet az utóbbi években megváltozott.

A nemzeti szocializmus olyan teóriákat, olyan világnézetet hozott magával, melyet katolikusok és protestánsok egyöntetűen összeegyeztethetetlennek mondtak a kereszténységgel. A konkordátum megkötése után egy időre elhallgattak a kifogások s a katolikus Egyházat semmilyen oldalról nem vádolhatták meg türelmetlenséggel, elfogultsággal, kicsinyességgel. Az Egyház békejobbot nyújtott az új állam felé s felajánlotta segítő támogatását az újjáépítő munkához.

A „NEMET KERESZTÉNYEK” PARTÜTÉS

Azóta eltelt egy pár év, de a helyzet hirtelen megváltozott. A városzély a berlini Sportpalastban robbant ki, ahol egy gyűlésen a „nemzetkeresztények” egész az atheizmusig és a nyílt vallásellenességek kiéleződő tömeggyűlést tartottak. Ugyanekkor a „Die Tat”-ban Martin Götz, az új rendszer egyik nagyon befolyásos egyénisége, cikket írt amelynek az a tendenciája, hogy a konkordátum dacára:

Los von Rom! „A birodalom nem lehet megelégedve olyan egyházfőkkel, akik egyedül a római kuria befolyását képviselik. A papságot rohamosztatokba kell szervezni. A nemzeti szocialista ethos-nak be kell vonulnia a katolikus vallásoktatásba, „nemzeti katolicizmus”-nak kell születnie a forradalom sellemében, — különben nincs irgalom, nincs kegyelem”. Wotan jelentkezett.

Ismerjük ezt a Wotan. Isten ő, de kegyetlen zsarnok, vérszomjas hideg arcu rém. Csak egy célja van: az elesett hősöket bemasirozta a Walhallába. Nincs előtte más érték. A szeretet nem számít nála. Esztelen, meggondolatlan nihilista heroizmust követel, véráldozatot, megszemélyes az emberi testi életét nedűjére s befogja fülét, ha ez a szíve hallja: — szeretet. Előtte gyávaság minden alázat; defetizmus a hűségnyörületesség, betegség a jóság. A keresztény értékskálának megfordítottja érvényes itt. A híres Muckermann már a mozgalom kezdetén rátalált Wotanra és így írja:

„En vagyok a te Urad, Istened, idegen isteneid ne legyenek rajtam kívül! Se a totális állam bálványai, se más. Istennek nevét hiányos ne vedd, csak a jó és becsületes ügyet szabad az ő nevével összekötni.”

Muckermann mondja ezeket, de nem az ő szavai. Sion hegység kőtábláira van már írva és örökéletű parancs: *Csak egy Isten van.* Nincs német isten, francia isten, angol isten, nincs Wotan és nincsenek fétisek. Csak egy van, aki mindenekfölött uralkodik. Mi lenne a kereszténységből, mi lenne a nyugati kulturából, mi lenne mindabból, amit kétezer éven át nagy elmék és nagy szívek az Isten sugallatára építettek, ha most egy-egy beteges fantáziájú sarlatánnak sikerülne kihasználnia az emberiség elesettségét, vagy egy nép nyomorát és meg kellene Wotan oltárához vezetni azokat, akik Nagy Alberteket, Szent Bonifácokat, Görrest, Kolpingot, Kettelert, a kölni dóm égbenyülő csúcsait, Beethoveneket és Gothéket adták a világnak? Amit az emberiség öntudatlanul épített évezreden át, hogy a Megváltóban kultúrát találjon, az az épület kezdene rombadőlni. És Wotan ma Németországban mindenütt jelentkezik. A totális állam lett urrá, amely minden elnyel, amely idollá vált, csak ő az ur, csak ő érte lehet áldozatot hozni s ennek az élettelen rémnek rendelje alá magát egyén, család, társadalom és Egyház?

lat középpontjába állította s ezzel megakadályozta a germán misztika hangjának érvényesülését”.

De szebb oldalakat is találunk még ebben a könyvben.

„A római haruspex (írja Rosenberg a pápáról) és az ótestámentumi superintendens egymásután fogják elveszíteni hatalmukat Németországban. A politikai katolicizmus szükséges megjelenési formája a jezsuita római szisztémának, egyszóval nem visszaélés az Egyházzal, hanem az Egyház lényege, azonban visszaélés a valódi vallással”. (?)

A német püspöki kar súlyosan elítélte a nemzeti szocializmus Wotan-elveit. A programpontok között ugyanis volt egy, amely kifejezetten előírta, hogy

csak azok a vallások ismertetnek el, amelyek megfelelnek a germán nép erkölcsi érzékének.

A horogkereszt uralomrajutása után ezt sokféleképpen próbálták magyarázni s Hitler személy szerint hitet tett az Egyház szabadsága mellett, kijelentette, hogy ez a programpont nem vonatkozik a katolikus Egyházra. A német püspöki kar erre módosította tilalmát, de nem vonta vissza azt.

A pogány elv, mint olyan, továbbra is elítéltetett s csak azon feltétellel engedték meg katolikusoknak a pártban való részvételt, ha valóban igaz, hogy e paragrafus mögött nem áll Wotan szelleme.

Sok vezetőben a jószándék is megvolt. Pápen szerepéhez kétség sem férhet. Az egyházellenes támadások egyideig elhallgattak, az „*Antikatolische Furor*”, mint egy osztrák lap jól nevezte, csöndben maradt, Ludendorff hirhedt nemzeti szocialista író egyik könyvében így beszél:

„Aki nem lát Jézus Krisztusban mást, mint egy mártírt, egy áldozati bárányt, aki megváltotta szenvedéseitől az emberiség bűneit: nem érti meg Krisztust”.

A tanítók egyik monstre-gyűlésén Tannerberg Bund-ját rövid időre be is tiltották s a konkordátumig lakat volt a „*Deutsche Christen*” propagandistáinak száján.

Hogy azóta mi történt, arra csak példákat sorolunk fel. Rapszodikusán helyezzük egymás mellé a kiragadott idézeteket. A *Völkischer Beobachter* „*Gotteslästerlicher Religionsmissbrauch*nak” a vallással való istenkáromló visszaélésnek nevezte Verdier biboros egy beszédét, amelyben a nagy párisi kardinális, a tőle megszokott s az egyházfejedelemtől elvárt finom hangon bizonyos német eseményekről emlékezett meg.

Már csak pár nap a huzásig

Akar milliomos lenni?

Huzás 1935 november 15-én

Az Ön szerencse kulcsa egy sorsjegy a

Banca Ilescu S. A. Clujtől

Ugyanez a hivatalos lap a *belső megaláztatástól való szabaduldsnak* nevezi (Befreiung von innerer Knechtung) a német nemzeti egyház iránti vágyat.

„An Rom tserben die Völker” írta a német nemzeti szocialistapárt egyik főkorifeusa, dr. Döhring.

Ludendorff „Volkswarte” című lapjában azzal vádolja a pápát, a szovjetet és Lenint, hogy szövéltek Németország megdöntésére. Dr. Haupt miniszteri tanácsos kijelentette, hogy a német nép a nyugati civilizáció köréből ki fog lépni. Hermann Gauch „Neue Grundlagen de Rassenforschung” című könyvében ezeket mondja:

„Kimondott szeméremérzetel csak az északi embernél találunk. Az északi ember kívül és belül tiszta. A nem északi mindig piszokban él”.

Hitler „Mein Kampf”-jában expressis verbis leszögezi magát az északi faj felsőbbrendűsége mellett, amelyeknek az alacsonyabb fajták csak háziállatai. Mindennek tetejébe jött a sterilizációs törvény, amelyet az Egyház tilt.

A XX. SZAZAD NAGY APOSZTAZIAJA

Oldalokon keresztül lehetne folytatni az ehhez hasonló idézeteket, amelyek nem csodabogarak, mert ma már egy népmozgalom frontjában állanak. Ha a legutóbbi évek eseményei nem következtek volna be, azt felelhetjük volna mindezekre az idézetekre, hogy mellékjelenségei, lehulló forgácsai egy forradalomnak.

Ma azonban a német forradalmon belül egy új forradalom ketelkezett, mely jelszónak a „Német Isten”-t tűzte ki s egyik legfontosabb célja a Rómától való tökéletes elszakadás.

Jakob Wilhelm Hauer, a thübingeni egyetem tanára, áll az élen ennek a kifejezetten keresztényellenes mozgalomnak. Vezető gondolata ugyanaz, amit már az előbbieken többször kifejtettünk.

Szerinte a kereszténység nem német s a németiség lényege nem keresztény.

Bornewasser trieri püspök volt a legutolsó a sorozatban, aki felemelte szavát ezek ellen s rámutatott a katolikus sajtó fontosságára.

„Nevezzenek árulónak, destruktivnak, a német egység elárulójának — írja pásztorlevelében a püspök — nekem fontosabb egyházam hiveinek helyes gondolkozása s a krisztusi elvek”.

Faulhaber biboros, München legendás érseke, ezektől hallgatott fel-tűnést keltő prédikációiban szállt sikra az ótestamentumért s az egyistenhitért.

Őszi szövetujdonságok megérkeztek.

Legnagyobb angol és francia divatlapok szerint öltözhet, ha felkeresi

CSONT

„Revü” urisزابóságát.

Arad, Str. V. Goldiş — Palatul Banca Românească

Az osztrák püspöki kar is ilyen állást foglalt e fajelméletekkel s a nemzeti isten gondolatával szemben. De nincs a világon olyan püspök, aki, ha hívei közt felüti a fejét ez a rém, ne tenné meg ugyanezt.

A német katolicizmus sokáig csöndben volt. Hogy most hallatja szavát, annak az az érdeme, hogy a különböző oldalról jött keresztényellenes támadások egy mozgalomba folytak össze, az „észek-germán szektába”, melynek vezetője a már említett Hauer és természetesen Alfred Rosenberg, a germán mithosz atyja. A mozgalom szélesedik, mert a félrevezetett, zürzavarban élő ember nem tud különbséget tenni

De minél jobban, minél láthatóbban jelentkezik ez a Wotan, annál inkább kívánja a keresztények ellenállását.

Nekünk nem kell ez a szörnyű istenség. Nemcsak róla akarunk örökké hallgatni, hanem a legkisebb jelről is, mely vele kapcsolatos. Akinek Krisztus északgermánai hős volt csupán, az megérett arra, hogy szembetalálja magát velünk.

Mi nem ismerjük el az erőszak elvét és senkinek kedvéért nem fogunk letérni a kétezeréves utról.

A pogány istennek ez a feltámadása a XX. század nagy aposztáziája. Veszélyesebb, mint a szovjet „bezbozsnjik”-ja, istentelenje, mert csak egy olyan istenről akar tudni, amely ellen könnyűszerrel hadakozhat a szovjet-ideológia. Mi nem ismerjük a „talit”, a szemet szemért, fogat fogért gondolkört. Mi keresztények vagyunk és nincs szükségünk kitanításra még az irányban sem, hogyan védelmezzük magunkat a **Wörös Gém/** **Central University Library Cluj**

És nemcsak védekezni tudunk, hanem támadni is.

Tudjuk, mi a heroizmus: a lelki bátorság legnagyobb foka. De nem tesszük össze a testi bátorságot azzal, hogy áldozatul dobjuk magunkat egy nemlétező szörny oltárára. A mi hatalmunk az egység, az univerzalitás, a fegyelem, a hierarchia és mindenekelőtt a szeretet.

És ha nemzetünket akarjuk szeretni, akkor sem megyünk a Walhallába oktatásért.

Mert a mi hazafiságunk tökéletes harmoniában él vallásunkkal! Wotan a világot akarja kifordítani sarkaiból s hadat üzen nekünk. Mi csak becéleg mosolygunk rajta. Mert tudjuk, hogy sohasem győzhet. De kötelességünket megtesszük vele szemben s ledöntjük arról a trónról, ahová imádói állították.

CANONICUS

Előszövegek

Üzleti könyvek

Raszterek

Dobozok

olcsón, gyorsan és pontosan készülnek

Dávidovits

könyvkötészet és
vonalozó intézetében

ARAD, Bul. Regina Maria 24 (Hermann-udvar)

Találkozásaim Panait

Istrati

Az alábbiakban közöljük Erwin Rieger kiváló bécsi író brilliánsan megírt cikkét, amelyben elmondja találkozásait a nemrég elhunyt, hírhírnévre szert tett román íróval, Panait Istrati.

(Páris.) Mennyi ideje, hogy először találkoztam vele Párisban? És milyen körülmények között, melyik közös barátunknál folyt le ez a találkozás? Ezek a kérdések többször felmerültek agyamban, amióta

oly hirtelen — de mindenkire, aki ismerte, egyáltalán nem váratlanul — néhány hónappal ezelőtt örökre elhunyt, Panait Istrati, a fáradhatatlan vándor, aki mégis megtalálta a mély, az örök békét. Tíz-tizenkét év mulhatott el ama első találkozás óta, amely azért nem könnyesen felejtendő emlékzemben, mert rövid időközökben egész sora a találkozásoknak követte az elsőt. En magam is azokban az években gyakran töltöttem több hónapot Párisban. Istrati úgy élvezte ott hírnevének első mámorát, mint gyermek a tiltott gyümölcsöt, hiszen gyermek maradt mindig. Ugy 1913 körül volt. Közvetlen előbb kritika és közönség viharosan ünnepelte, mert az akkori jelent meg a 40 éves költő első, lebilincselően érdekes könyve, a Kyra Kyalina.

Az ezt következő időben, amikor oly hirtelen európai főúrává, nemzetközi viszonylatban elismert és ünnepelt író lett, szinte az unalomig tálalták fel rendkívül érdekes élete-urat.

Elmondták az életrajzírók, hogy Istrati, a görög csempész és a román parasztasszony fia, 12 éves korában megszökött Prailából a szülői házból és különféle, nagyon alantas foglalkozásokat űzve majdnem fillér nélkül végteszavarogta a Balkánt, Kisáziát és Olaszországot. Elmondták, hogy 1921-ben ereifejgyűgán Franciaországban öngyilkosságot kísérelt meg. Azután Romain Rolland a nizzai kórházból levelet kapott egy ismeretlen életuntól. A bucsulevélből kitört az isteni önmágy, amellyel egy viharos élet színpompás élményeit formába lehet önteni.

Megkezdődött a levélváltás a hírneves francia íróval. Ebből az új barátságából került ki egyszerre Panait Istrati mint híres francia író. Ma már mindezt mindenhol tudják, de akkoriban még új és hihetetlen volt. Büvösen hatott.

Ismeretségünknek ebből a korai idejéből élénken emlékszem egy sétára. Vele és néhány barátunkkal sétáltunk alkonyatkor a Luxembourg-kertben. Mint mindig, most is ő vezette a társalgást exotikusan hangzó francia nyelven — *egyébként élete végéig hibásan beszélt franciául* — temperamentumosan és elképesztően, mert nevén nevezte a dolgokat, amivel egész más látszatot adott nekik, mint ahogy mindig is azt mondta, amit a maga személyében helyesnek tartott. Akkor Párisban valóságos mámorban élt.

Miként Byron, ő is egyik napról a másikra lett híres ember-ré, elismerést és csodálatot arathatott és hirtelen bővíben volt pénze, ami azelőtt soha se volt neki

Csodálatos emelkedés volt ez a semmiből, a legsőbb fokról és alapjában senki sem csodálkozott jobban ezen, mint maga Istrati. Vajjon híres földijén, Anna de Noailles költőnőn kívül, kinek sikerült a kortársak közül Párist, amelynek szívében csavartunk, mint idegennek, mint jövevénynek gyors ostrommal meghódítani?

BRAILA

A román származású francia költőnő és Istrati sorsa sokban közös. Ezt nem nagyon figyelték meg és tudomásom szerint még aligha mondták el. Bennem azonban ez az összefüggés már akkor kezdett derengeni, amikor Istratit első párisi találkozásunk után a szülővárosában, Brailában meglátogattam. Noailles Anna grófné, született Bibescu-Brancovan hercegnő is román. volt. Ő is görög eredet, de felülről jött. Hirneve, amely felvitte a francia költészet csúcsára, a szalonokból indult ki és csak fokról-fokra hódította meg a nagy nyilvánosságot. Korai haláluk megóvta őket attól, hogy művészi tekintetben túléljek magukat és így hasonlít a sorsuk.

1930 őszén volt. E néhány év alatt mennyit kellett csalódnia Istratinak! Egész sereg könyvet írt. Első műve sikerét csak gyarapították és megerősítették. Egész Európán végigvitték a nevét. Alapjában véve nem is nagyon törődött vele, mert gyakorta kijelentette hogy „Istrati” akar maradni és semmi körülmények között nem akar „hivatásszerű” író lenni. Mindig a saját énjének monomániákusa maradt. Individua-

Mire vár? Azt hiszi, hogy a szerencse fog Ön után szaladni? Gondos ember idejében vásárol magának egy

szerencsés Goldschmidt sorsjegyet

hogy kedvezőbb életkörülmények közé kerüljön. — Még van a huzásig 4 nap! — Talán most van soron az Ön szerencséje!

lista volt, de szokatlanul élesen kihangsúlyozott szociális érzéssel és éppen ezért csalódott annak idején Szovjetországban. Ugy ment ki a szovjetbe, mint az ígért földjére, de nem értett ahhoz a turista-utazáshoz, amely akkoriban minden ország intellektuellei között divat volt.

Majdnem teljes esztendeig élt az orosz nép között és azután borzongva menekült.

Értékes barátságok, köztük Romain Rollandé is, szüntek meg ez utazás és Istrati árulása következtében. És végül tetejébe keservesen csalódott abban is, amit élete nagy szerelmének hitt. Később, amikor már lassan haldoklott, ezeket mondotta:

— Sok nő volt rám nézve fontos. Szerettem őket. Ők szerettek engem. A válás mindig elviselhető volt... Minden elképzelhető elkövettem, hogy a szakítás során a fájdalom egyik félre nézve se legyen halálos...

Ezuttal azonban minden valószínűség szerint ez nem sikerült neki. Ő, aki nem tudott egyedül lenni, teljesen egyedül volt és nagyon szenvedett miatta. Mit ért neki a hírnév, ha nem volt képes megakadályozni az egyedülletet.

Bucureştiból utaztam Brailaba. Istratit a város elővárosának egyik falusias uccájában találtam meg, a magasan fekvő vasuti pályaudvar közelében. Szerény, földszintes házban lakott, amelyben régen mint gyermek lakott és amelyet most átépítettek. Még élénken látom magam előtt ezt a házat: három kicsi, igen szerény, de lakályosan berendezett szoba telve szép, tarta, nemzeti szőnyegekkel és himzésekkel. Romános volt a szívélyes vendéglátás, amely azonnal beavatott a házi szokásokba. Ez a ház (alapjában véve parasztház) maradt, hátul a baromfiudvar és sertésöl, szemben a kicsi veteményes kert. Istrati úgy élt ott, mint egy jómódu paraszt. Az egyszerű, izletes ebéd után, amikor a török kávé az apró porcelláncsészékben illatozott, a gramofon mélabus román népdalokat játszott. Istrati a fehérhaju házgondnokkal a tradicionális trick-track pártit játszotta. Jelentéktelen állványon ott sorakoztak könyvei sok nyelvre lefordítva, mintha diszorséget állnának.

Vajjon megváltozott a hosszú évek alatt, amióta nem láttam? Külsőleg majdnem ugyanaz maradt: alakja még mindig fiatalosan vézna és noha már az ötvenhez közeledett, sötét hajában csak itt-ott csilant föl az ősz hajsza. Ankéta-arc a szárukeretes pápaszemmel még mindig éles vonalú és fanatikus volt. Szemeiben szomorúság pislákkolt és a hajdani vidám tekintet eltűnt. Amit máshol ebben az emberben pózolásnak vettek volna, azt itt a hazájában mint lényének legbensőbb törvényét ismertem meg.

BÉCS

Néhány évvel később Bécsben találkoztam Istratival. Ugy tudom, hogy akkor jött feg Oroszországból. Néhány hónapig a legnagyobb visszavonultságban élt Bécsben. De akkor nem láttam, mert jómagam is külföldön tartózkodtam. Aztán elutazott. Később visszajött. Mindössze 2—3 napra jött. Előadást kellett tartania, azután Németországba

Fény a reklám ünnepi ruhája

és Hollandiába utaznia, hogy ugyanezt az előadást több városban megtartsa. 1932 januárjában volt ez. Nem sejtettem, hogy ez a első bécsi tanácsunk egyuttal az utolsó is.

Aki régebről ismerte, megijedt tőle, annyira lesoványodott. Szinte aszottnak látszott. Valósággal ki volt égve. Súlyos tüdőbaja vette így elő. Ekkoriban rengeteget koplalt és ez lerongálta amugy is gyenge szervezetét. A tüdőbaja csaloéka stagnálás után mindig kitört. Száraz, keszes kinzó köhögésbe fulltak gyakran a szavai, sokszor egyáltalán beszélni sem tudott, annyira köhögött. És ez a szánalmas emberi ronsz akart télviz idején ilyen kimerítő előadó-utra indulni fél Európán keresztül! Kellett utazni. Mert pénzre volt szüksége.

Folyton pénz kellett neki.

Ebben a tekintetben a régi maradt. Akár fiatal korában, most sem tudta megőrizni a szerzett pénzt, noha kis takarékoság mellett is tekintélyes vagyona lehetett volna. A pénz most is csak a cél elérésére szolgáló eszköz volt számára. Kellett neki a pénz, hogy megszerezze magának mindazt a szépet és jót, amit az élet nyújtani képes.

Született tékozló volt.

Amiye volt, azt odaadta annak, aki kért tőle. És bizonyára tekintélyes számban fordultak hozzá kéregetők.

A nagy, előkelő szállodában, ahol itt lakott, kissé stilustalanul hatott, mert alapjában véve mégis a hajdani eredeti alak volt. Voltak pillanatai, amikor magával ragadta a temperamentuma. Ilyenkor a belső dacára a régi mozgékony Istrati volt: a fáradhatatlan mese-mondó, aki egyszerű megrikatta és megnevetette hallgatóit. Ez a temperamentuma tette neki megengedhetővé, hogy az előadói emelvényre zsufolt terem előtt egy teljes óra hosszat témájáról, „A művészetek és a mai emberiség” címen igen egyénien beszélhessen a kor ellen a kor művészete és művészei ellen. Mindazt, amit előadott, vándorútinak anekdótáival diszította föl. Még azon az estén tovább utazott. Még most is emlékszem hosszú bucsupillantására és a vagonablakon kiintó kezére...

Felolvasó körutjáról visszatért Romániába. Még három évig élt. Hosszú küzdelmet folytatott kérlelhetetlen betegségével és mégis irtó néhány könyvet, visszaemlékezéseket, visszapillantást eseményekben gazdag ifju korára. Sőt új, terjedelmesre szabott regényciklusba kezdett, amelyben csodás fejlődését lépésről-lépésre meg akarta írni. De már nem fogadták ezeket az új könyveket oly örömteli türelmetlenséggel, mint első köteteit.

Az emberek igazságtalanok voltak vele szemben.

Mindenki tudta, hogy a könyvekben folyton ugyanazt az elragadó monst, ugyanazt a komédiást és sarlatánt fogják találni, aki Istrati mindig volt. De őt, magát már nem... Tényleg nem lett „hivatássszerű író”, de kénytelen volt mint ilyen élni és bizonyára ez volt utolsó, szenvedésekkel teli idejének legtitkosabb fájdalma. De hogy ez a meghasználás nem lett tökéletes tragédiává, attól megóvta a jó csillaga. Majd nem 40 évig kalandoréletet élt, 15 év hihetetlenül fölfelé ivelő írói karrier és végül gyors elmulás, mielőtt az író toll kihullt volna előző kezeiből. Szegény Istrati? Nem. Gazdag volt, mert élt, látott és kincseket adott az emberiségnek.

Az

üldözött három vallás

A világhírű német író, Emil Ludwig, aki megírta Goethe, Bismarck, II. Vilmos császár, Hindenburg és Lincoln Abrahám életrajzát és aki feltűnésteltető beszélgetéseket folytatott Mussolinivel, Masarykkal és Stalinnal, az alant közölt cikkben a németországi vallásüldözéseket világitja meg az ő egyéni módszerével és a historikus felkészültségével.

Németországban három vallás hívei élnek: 64 százalék protestáns, 35 százalék katolikus és egy százalék zsidó. Miután a nácik új hősi teóriája az, hogy először a gyengébbekre kell rárohanni, a harcot a három vallás ellen fordított sorrendben kezdték meg: először az egy százalékot üldözik, azután a 34 százalékot és végül a 64 százalékot.

A revolverhez és késhez az új Németországban azonban filozófia is kell: éppen ezért bélelik ki a hatalom birtokosainak hermelinpalástját a tanárok macska-szőrméjével. Ráparancsoltak tehát a tudósokra, hogy fedezzék fel az árja népet, amely sohase létezett, hanem csupán egy nyelvcsoportot jelölt meg. Ezek a szőke és kékszemű emberek, az uralkodásra teremtett nép, messze fölötté állnak a fekete-haju nem-árjaknak. A nácik legtöbb vezére végzettszerűen ugyancsak fekete-hajuak. Tehát ezek vetették magukat legelőször a nem-árja egy százalékra.

Miért éppen Németországban? Az ok nem a korban rejlik, hiszen az angol zsidók majdnem ugyanazt az arányszámot alkotják. Aztán mindig volt antiszemitizmus Németországban, de enyhe formában, sohasem volt pogrom, mint a cárnál és már ezt az antiszemitizmust is az évszázad szegényének mondta III. Frigyes császár, II. Vilmos apja. Sohase volt antiszemita egyik igazán nagy német ember. Goethe például rámutatott a német és zsidó individuálizmus csodálatos hasonlóságára. Nietzsche Európa legokosabb embereinek mondta a zsidókat. Bismarck azt mondta, hogy a germán csődört párosítani kell a zsidó kancával és éppen ezért legidősebb fiával elvettette Whitehead osztrák-amerikai zsidó unokáját. Ezenkívül a testét és pénzét zsidókra bízta. Öt évig dr. Cohn volt az orvosa, a bankárja negyven évig Bleichroeder. Hindenburg, aki antiszemita volt és akinne unokahuga a poseni dr. Kohnhoz ment nőül, félévvel Hitler előtt megígérte a zsidóknak egyik levelében a birodalom teljes védelmét.

A zsidóüldözés mélyebb oka egy harcos nép ama balga érzésében rejlik, hogy értéktelen, mert a félvilággal szemben négy évig folytatott hősieis védekezésben alulmaradt. Amiként az ifju, akit megvernek a box-mérkőzésen, elvakult dühében rárohan a kutyájára és alaposan elveri, úgy vetik magukat a németek a maguk zsidóira. Ha megverték volna a háborút, sohase lett volna pogrom. Aztán nem tudták

elviselni azt a sikert, amelyet lángeszű tudósok és művészek, mint német zsidók, a külföldön arattak. Noha a zsidók a német nép egy százalékát teszik ki, mégis 20 százalékot tesz ki a számuk a német Nobel-díjasok között.

Amellett egyetlen nép sem oly kevert, mint a németek, akikben háromnegyedrészből szláv vér kering és azért is oly érdekesek, mert ennyire keverték. Amikor egyszer Mussolinét a fajok kérdésében meginterjűvoltam, ezt mondta:

— Tiszta faj, ez természetesen butaság! Még a zsidók sem tisztajauak!

A katolikusok elleni harcnak két másik oka van: először is Jézust, aki szerencsétlenségre állítólag zsidó volt, ártóvá kell csinálni és ezt a Vatikán nem nézi jószemmel. Azután a katolikusok elleni harcba politikai okok szólnak bele. Mindezekig ismeretlen, hogy 1933 márciusában miként csapta be a német kormány a német katolikusokat.

Hitler az akkori koalíciót csak „felhatalmazási törvény”-nyel tudta legyőzni és a birodalmi gyűlést kikapcsolni, amihez a Zentrum szavazataira volt szüksége. Személyesen megígérte a párt elnökének, Kaas prelátusnak, hogy vallási kérdésekben a pártnak mindig meg lesz a vétője és ebben soha sem fogják háborgatni. Brüning volt kancellár elővigyázatosabb és messzebbrelátó, ezt írásban követelte. Megígérték az okmányt. Amikor 1933 március 31-en a sorsdöntő ülésen még mindig hiányzott a levél, Brüning azzal fenyegetőzött, hogy a pártot ráveszi a törvényjavaslat elutasítására. Ezzel Hitler diktatúráját mindenekelőtt meghiusították volna. A hosszadalmas szavazás

LOBEL és LINDEMAN

BUTOR

ÁLLANDÓ
KIÁLLITÁS

ARAD, Str. Consistorului 42.

alatt, amelyet háromszor kellett megismételni, Kaas előállt a kérdés sel, hogy hol a levél. Hitler a barátai jelenlétében azt válaszolta, hogy ő már aláírta a levelet, csak még a belügyminiszternek kell ellenjegyeznie. A küldöncöt, akinek a minisztériumból a levelet el kellett volna hozni, künn a rendőrségi hordo feltartóztatta.

A tanuk előtt Kaasnak adott magyarázat alapján szavazott kedvezően a Zentrum, Brüning elliagya a birodalmi gyűlést, künn az SA legények lehurrogták. Csak úgy menekült meg, hogy átment a csapaton, ami imponált nekik.

A levél sohase érkezett meg. Valamennyi ígértüket megszegték, a katolikusokat üldözték, egyik vezérüket július 30-án meggyilkolták, Brüning kancellárnak 1933 októberétől 1934 májusáig (nyolc hónapig) titkos lakásokban kellett meghúzódnia, minden héten, közben minden éjjel máshol aludt. Akik ebben segítségére voltak, azok junkerek és kommunisták voltak.

A legérdekesebb vallásháboru az, amelyet a következetes protestánsok ellen folytatnak. A zsidók nagyon kevesen vannak, a katolikusok bátrak és érzik, hogy Róma áll mögöttük. A protestánsok védtelenül kelnek fel ama állam erőszaka ellen, amely állam nacionalizálni akarja istenüket, a vallásukat, széttepi a dogmájuk felét: az ótestamentumot elrabolni akarja tőlük. A kommunista „Rote Fahne”, amely sok százezer példányban a legvékonyabb papíron apró nyomással Németország kellős közepén jelenik meg, az előttem fekvő egyik számában magasztalja a protestánsok bátorságát. Mily borzasztó lehet az az elnyomatás abban az országban, ha az istentagadók a hitvallás védőivel egyesülnek a küzdelemre!

Hitler egész helyesen mondja „Mein Kampf” című könyvében, hogy okos és kitarító propagandául egy népek az eget is pokolként és a legnyomorúságosabb életet is paradicsomi létként lehet beadni. Ugy látszik azonban, hogy az ő propagandája még nagyon gyenge, mert a zsidók és keresztények elleni újabb támadás azt igazolja, hogy még nem minden német érzi magát paradicsomban. Világtörténeti színjáték az, hogy a németek, akik Hitler háborus politikájának ujon-ganak, vallási dolgokban erőteljesen ellenállnak. Látható ebből, hogy Németországban a szellemet nehezebben lehet automatizálni, mint a lábakat!

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza Arad, str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. ooooooooo

BÉLYEGZŐKET

olcsón, jól és azonnal készít

STAMPA

bélyegzőgyár Arad, a főpostával szemben

Dr. Hersch Andor

CSODAVÁRÓK

Még alig ültek el a maglaviti eseményekről szóló hírek, melyek izgalomban tartották az ország népességének egy részét, még alig hangzottak el a nyilatkozatok, premissák, melyek különböző szempontok tárgyalták és taglalták az ott kikristályosodott eseményeket és máris látjuk, hogy az ország legkülönbözőbb részeiben különféle csodák történnek, különböző szerzőkkel. Legutóbb egy derék oradeai cipőmester jelentette a hatóságoknak, hogy a közönségében levő villanycsengő szabályos időközben önmagától megszólal és mielőtt ez a tény bebiztosított volna, megjelent előtte az Isten követe, ki természetesen sokkal látta őt el: miként lehetne boldoggá tenni az ő emberiséget? A szomszédok tömegesen zarándokolnak a kiváló férfiúhoz s most már nem a cipőjük javítása, hanem nem egyéni boldogulásuk ügyében járnak e derék cipőmesterhez. Ma még csak a szomszédok, de holnap — tudja — talán már az egész kerület s holnapután talán a városi tanácsok tömegei képeznek majd forgalmi akadályt a hírvillanycsengő elött.

E hírek olvasása közben önkéntelenül is arra gondolt az ember, hogyan lehetséges az, hogy egyszerű emberek kiknek jóhiszeműségéhez semmi kétség nem fér, egy jelentőségükkel oly nagy tömeget képesek mozgósítani, hogyan lehetséges az, hogy egyetlen meglepő kijelentésük a tömeg igaznak és valónak ismeri el, akkor, amikor fontos, közérdekű, régen elfogadott és könnyen érthető tudományos tételek. Bárhogyan is népszerűsítve, képtelenek a tömegek hitetlenségét, közönyét és ellenszenvét áttörni. A csodatevők szuggesztív egyénisége? Talán az is. Talán sokkal inkább járunk közel az igazsághoz, ha azt mondjuk, hogy

nem a csodatevő vagy látó szerzi meg magának a tömegeket, hanem a tömegek követelik, keresik és termelik ki maguknak a csodatevőt.

A mai embere saját bőrén érzi a mai világ zürzavart, rendezetlenségét. Háborúk, forradalmak, gazdasági válság és egy csomó „izmus”, mely úgy az egyén, mint a köznevelés az életét a végletekig megnehezítik, valahogy leköltetve teljesen talagtalanává tették a mai embert. Vártuk sokáig türelmesen, végighallgatva egy csomó teoretikus izgalommal lesi a nagy nemzetközi tanácskozások eredményeit.

hiteit és látja, hogy semmi eredmény. Minden teória, minden újabb konferencia csak komplikálja az amugyis bonyolult életet. Önkéntelenül is elfordul a „hivatalos” eredménykedéstől s primitív, ösztönös infanbilis lelkületé-
várja és hiszi, hogy csak a csoda segíthet. Ugyanaz a folyamat, mint mikor a kis iskolás gyerek nem tud másnapra leckéjét, csodában talál vigasztalást és titok-
reméli a csodát: beteg lesz a tanár vagy tűz üt ki az elő-
lában. Csak egy csoda segíthet! Vagy mikor a kroszus beteg elvesztve türelmét, bizalmát, a hivatalos tu-
mányos orvoslásban elballag a városvégére és ott egy-
zok oduban, egy még piszkosabb javasasszony koty-
ékát használja gyógyszerül, mert itt már csak a csoda

Ugy a csodát hívók és áhítozók tömege s tudjuk jól, hogy amiben nagy kereslet van, ott a tömegszükséglet megkeresi és megtalálja a szükséglet fedezését.

Ugy tömeg egyszerű emberek fantáziás elképzeléseinek: ezek az igazi csodavárók. Vannak akik a csodát csak a saját részükre kívánják és óhajtják, nem törődve a világ ezer bajával s talán kevéssé alkalmasak tömegmozdulásokra, ezek megelégszenek egy-egy csodálatossághoz, tehetségű jósnő bmondásaival, melyeket azután ki-
esítenek, saját életkörülményeik cifraságaival feldiszi-
gálnak és mesélik és hiszik és várják a sok igazságot, me-
gyszer csak befognak teljesedni.

És vannak művelt csodavárók is, akik már tudomá-
osan megalapozott csodákban hisznek csak és akik mé-
g elmerülnek a misztikus tudományok különböző bo-
kolult tételeibe, elfordulva minden realitástól.

Sulyos időket él át az emberiség s nehezen tudja meg-
rni a reális kibontakozást és ez meggyarazza meg azt a
enséget, hogy „jött éve csodáknak”.

**Férfi és női szövetudj-
ságok, divatselymek
nagy választékban megérkeztek**

Gyári
terakat! **Serilana** Gyári
árak!

Minorita-palota

Sport az újvilágban

Amerikában sok az elsőrendű atléta. Talán minden egyetemén annyi, mint odahaza egész Romániában együtt véve. Itt az Újvilágban az embereknek örömük telik a

játékban és testmozgásban. Leginkább az idősebb férfiak lelük ebben kedvüket. Az óriási játékterek, parkok és rétek, az uszodák és tornacsarnokok, továbbá a rengeteg sportklub reggeitől estig zsufoltak. A legtöbb férfi uccai ruhában végzi testgyakorlatát. Legfeljebb a kabátot teszik le. A testi tökéletesedés gondolatának propagálói első-

sorban az iskolák. A sport nevelési eszköz, még pedig a legjobb, mert az ifjuság leginkább ezt szereti. Az egész iskolai életet áthatja a sport, mint a lovagiasságra való nevelés. A sportszellem a legjobb formában vonul végig az iskola minden feladatán. Ennek a nevelésnek az eredménye a sok daliás férfi, a sok óriási természetű és erős atléta. Ezek az emberek minden tekintetben helytállnak az életküzdelemben.

Amerikában a hatalmas lelkesedéshez mérten tulajdonképpen csupán egy játék van: a **baseball**. Minden más sport háttérbe szorul mellette. A baseball mintha csak az amerikai ember szívéből nőtt volna ki. Ahogy az amerikai mondja: „**vajaskenyér**” számára ez a játék. Minden téren, uccán, ahol csak hely adódik és emberek elérnek, látni lehet bórkeztyüs embereket, ahogy a kicsiny bőrlabda dobásában és elkapásában gyakorolják magukat.

A baseball népszerűsége mellett második helyen áll az amerikai **labdarugás**. A mi futballunkkal csak a neve közös. Inkább az angol rugby-hez hasonlít. Főként a felsőbb iskolákban, kollégiumokban és egyetemeken játszik és kemény, test-edző játék. A mi futballunkat, amelyet itt „**soccer**”-nek neveznek, keveset játszik. Főként a német egyesületek kultiválják. Egyideig úgy látszott, hogy ez a játék az Európából beszivárgott profijátékosok révén Amerikában is meg fog honosodni. De most lefelé menő tendenciát lehet észleni.

Az Egyesült Államokban a **golf és tennisz** a tulajdon-

képeni népies játék. Mindkét sport számára rengeteg az egyesületi pálya, azután a nyilvános pálya. Ide bárki beléphet és játszhat díjtalanul. A newyorki Grand Hotel Central Parkban 32 tennisz-pálya van. A mi kézilabdajátékunkat néhány német egyesület kivételével eddig nem ismerték Amerikában. Mint-hogy a jövő évi olympiai versenyek programján szerepel, már gondoskodnak, hogy ennek a sportnak is megfelelő reprezentánsai legyenek. Amit az amerikaiak kézilabdajátéknak neveznek, az nem más, mint amit nálunk lányok játszanak. Tenyérrel ütik a kis gümmlabdát a falhoz. Játsszák csarnokban és a szabadban egy és két labdával.

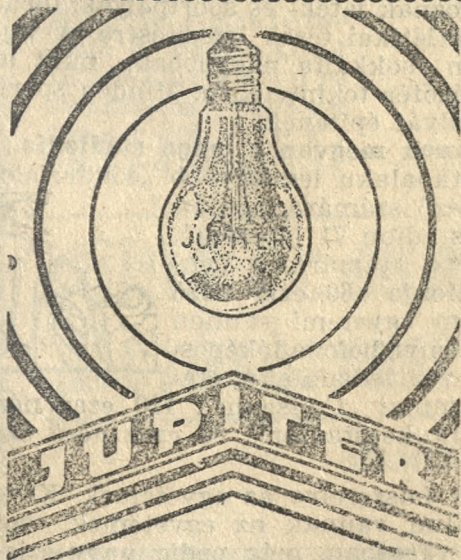

E játékok mellett az amerikaiak fősportja a **könnyű atlétika**, amelyet a főiskolákon, kollégiumokban és egyetemeken üznek. Speciális edzők tanítják a diákokat a futás, ugrás és dobás szabályaira és a fegyelemre. A nemzetközi könnyű atlétikában az amerikai atléták első helye állnak. A legtöbb mostani világrekordot amerikaiak állították fel. Érdekes megemlíteni, hogy az élatléták között négerék is vannak. A legutóbbi amerikai bajnokságokban négy helyet a színesek nyertek. A könnyű atlétikát ugy csarnokban, mint a szabadban üzik.

Igen elterjedt az Egyesült Államokban a **box**. A hivatásos boxolók tudása magas színvonalon áll és a legtöbb világbajnokságot amerikaiak tartják.

**Minőségi áru!
Mindenütt, mindenkor
kapható!**

**Minőségi áru!
Mindenütt, mindenkor
kapható!**

A nehéz atlétikát főként német egyesületek üzik. Ellenben a birkózás igen népszerű sport. De minden a nálunk ismert görög-római stílust üzik, hanem a „szabad birkózás”-t, amelynek minden fogás meg van engedve. Nagy népszerűségnek örvend a céllövészet, ami az Egyesült Államok történetét tekintve, nem is csoda.

A vízijátékok között természetesen az **uszás** áll első helyen. Amerika uszói és uszónői elsőrendű klasszisok. A nagyszerű teljesítmények arra vezethetők vissza, hogy sok a fedett és szabad fürdő.

Minden egyetemnek és kollégiumnak megvan a maga uszodája. Minden sportklubnak is megvan a maga épületében az uszodája. Nagy szállodák is berendeztek külön uszodákat. Egyedül Newyorkban 15 ilyen szállodai uszoda van. Az új sokemeletes lakóházak pinchehelyiségeiben is berendeznek uszodát a lakók számára. Ezeken kívül igen sok a nyilvános uszoda, amelyeket bárki díjtalanul használhat.

Amerika **evezői** világhírűek az eddigi olympiai eredményeik révén. A főiskolák és egyetemek diákjainak nagy szerű helyeik és edzőik vannak. Ugy szabadban, folyókon és tavakon, mint csarnokokban gyakorolhatják magukat. A modern játéktér-mozgalom megkezdődött az Egyesült Államokban. A városok számos szabad-terén és a parkok gyepes téerein rengeteg sportoló található. Évente hatalmas összegeket áldoznak játék- és sportpályák, torna csarnokok, uszodák és atlétikai terek létesítésére. A versenypályák természetesen sokkalta nagyobbak, mint az európaiak, de csak a nézőtér tekintetében. Minden sportág részére különleges pályát építenek.

Minden nagy egyetemnek megvan a maga stadionja. A legismertebbek: a patkóalaku legnagyobb „soldierfeld” Chicagóban, 100 ezer néző számára, azután a philadelphiai városi stadion 71 lépcsővel, ugyancsak 100 ezer néző számára, a pennsylvaniai egyetem stadionja 80 ezer néző számára, azután három egyetemi stadion egyenként 60 ezer embernyi befogadóképességgel. A legnagyobb lojásadalaku stadion a los-angelesi olympiai „Coliseum”, 110 ezer néző számára, a newyorki „Jankeestadion”, 80 ezer néző szá-

mára.

A legjobban vannak felszerelve az egyetemek. Kevés kivételtől eltekintve, falun vannak az egyetemek, vagy pedig külön szigetek a városban, még pedig nagy szigetek mezőkkel, parkokkal és sportpályákkal. Ezeket el-

szórva álnak a tan-, szórakozó-, társalgó- és lakóházak. Igen fontos részei az egyetemeknek a tornacsarnok, uszoda, stadion. Az utóbbin található könnyű atlétika számára szolgál ótérseg, futball- és besabell-pálya, tennisz-pálya, golf-mező, stb. A tornaépületben, a „gymnasium”-ban különböző nagysagu tornatermek, box-, vivó- és birkozó-termek sorakoznak. Az egyetemek futballban, könnyű atlétikában, baseballban, evezésben és tenniszben versenyeznek egymással, természetesen hatalmas nézőközön-ség jelenlétében.

Az Egyesült Államokban a sportklubok egy-egy város legnépesebb társas alakulatai és pontos kifejezői az amerikai sportszellemnek. A testgyakorlat életszokássá fejlődött, amelyet a fiatal koron túl is folytatnak. Aránylag nagyszámú idős férfi is hű marad a testgyakorlathoz. Amerikában az embereknek nincs annyi szabad idejük, mint Európában. De a napi félórai testgyakorlatot el nem hagyják. Nincs is többre szükségük, mert klubjaikban minden rendelkezésükre áll, ezenkívül részesülnek a civilizáció és társadalmi élet minden kellemességében. Az alkalmazottaknak is megvan a maga klubja. A legtöbbje vallási alapon álló legényegylet. Így ezernél több a keresztényen ifjusági egylet, vannak aztán külön katolikus és külön zsidó legényegyletek is. A klubokban az amerikai ember 15 éves kortól 50-ig mindent megtalál, amire vágyakozik: lakást, szórakozást, műveltséget, ellátást és elsősorban sportot.

Kísérje figyelem-
mel a hetenként
12.000 példány-
számban ingyen
terjesztett
román-magyar

„Ghid de cumpărări” „Bevásárlási kalauz”

cikkeit és hirdetésait!

Madame Binét vörös könyve

Pestnek azokban a köreibben, ahol különösen szeretik a pletykákat, mostanában sokat beszélnek egy Binétné nevű aradi származású hölgyről, akit letartóztatott a rendőrség, kerítés címén. Ez az asszony — az

Erdélyi Élet megírta — titkos találkahelyet tartott fenn a Havas-uca 7. számú házban.

Binétné, ez a legujabb téma napjainkban. Mindig akadnak „jól informált” urak, akik újabb és újabb férfi és női neveket dobnak a társalgásba, meg-sugják róluk, hogy ezek is szerepelnek madame Binét vörös könyvében.

Sokan nem aludtak emiatt a könyv miatt, de mindinkább kiderül, hogy a derék asszony könyvében igen gyakran olyan nevek szerepelnek, akik talán sohase voltak nála és nem is ismerte őket.

Rendes dolog az ilyesmi, ismert színésznők neveit szorgalmazzzák az ilyen asszonyok. „Köztünk maradjon, az is idejár” — mondják, de ha arra kerül a sor, hogy be is bizonyítsák, készek a kifogással.

Aki logikusan tud gondolkodni, nem hisz a Binétnének. Álszínésznőket szerepeltetnek. Vidéki patikusok még elhiszik, hogy ezzel vagy azzal az ismert nővel az ő közvetítésükké lehet megismerkedni. Hogyisne, majd egy valamirevaló nő, akinek van veszténivalója, éppen majd Binét néni segítségét fogja igénybevenni.

Ez egy ötvenéves régi trükk, aminek ma már kevesen ülnek fel.

Elképzeltető, hogy egy kisebb színésznő éhes és meg akar ismerkedni urakkal, erről lehet beszélni manapság. Nem vagyunk gyerekek... De ki az az ostoba lud, aki forgalombahozatalát egy ilyen rosszhirű kerítőnőre bizza. Hiszen a Binétnék éppen abból élnek, hogy árujukat mindenfelé hirdetik és terjesztik, a legnagyobb zajjal és reklámmal.

Aki nő ilyent tesz, az öngyilkosságot követ el. Legfeljebb elzüllött manikűrös lányok, kis kezdő álszíninövendékek engedhetik meg maguknak, hogy beálljanak Binétné istállójába.

„Ügyvéd lányát”, „Mérnök feleségét”, „Volt főispán unokáját” ajánlotta mme. Binét. De mindebből kevés volt az igaz. A mérnök felesége állástalan fodrászkiasszony. A volt főispán unokahuga, volt ruhatárosnő, és az ügyvéd lánya, kicsapott artistahölgy.

Ez az igazság.

Ami az urakat illeti, hát Istenem... Tényleg vannak besurranó előkelőségek, de ott is több az álnév, mint az igazi.

Szakértők véleménye szerint, Binétné ugynevezett „felvdgási” bejegyzéseket tett a Vörös könyvbe, neveket irt be, akikkel imponálni akart.

Az csak természetes, hogy szüksége volt „jó nevekre” hogy a saját jelentőségét növelje, beirt híres politikusokat és egyéb közéleti nagyságokat.

Tény, hogy jártak hozzá urak és ismert emberek, ugynevezett gyors szórakozásra. Kis menüre. Zóna szereemre.

De tuzás volna elhinni az összes keringő neveket.

Ha a felét elhisszük, Binétné igen-igen meg lehet elégedve.

A rendőrségre érkezett feljelentések alapján, illetékes detektívek hetekig figyelték a Havas-uccai házat. Feljegyezték, kik mennek fel Binétnéhez.

Igen sok idegen látogatta azt a bizonyos házat. Többek közt egy külföldi ur a fiával jelent meg Binétnénél lánynézőbe. De csak a névjegyüket adták le. Egyebet nem.

A Rákóczi-tér 2. számú házban tizennégy évig működött Binétné.

Kis márványtáblát lehetne elhelyezni ennek a háznak a falán, itt élt és itt működött. Amor uyilalt innen lövöldözve szerte a városba özvegy Bijnet Ignácné...

Itt élte az infláció bő napjait. Nyugodt és áldásdus életének derős csendjét nem zavarta más, csak az, hogy időnkint meg-megrazziázták

Ugyanis rulettet is játszottak nála, a szerelem és kártya hazárdériái mellett, a ház vendégeinek egy harmadik rizikót is viselniök kellett, azt, hogy a rendőrség betoppan, mindenkit leigazoltat, pénzeiket elkobozza.

Ötszobás lakásban élt Binétné, mint jóságos nevelőanya a rossz-hajlamu kislányoknak és tüzes uriembereknek, akik a kéz alatt vett, jutányos szerelmet kultiválják.

Vanak emberek, akik az ugynevezett „minden darab tiz fillér” című áruházakat szeretik.

Típus ez, amely a szerelemben is a prix-unique-ot keresik.

Madame szokása volt kis barátnőit félrehívni s így szólni hozzájuk: „köztünk maradjon, az is idejád”.

Bundák

szőrmék

legolcsóbban

Neuländer E.

szücsnél

Fischer Ellz-palota udvarán

Fodorné és Weinfeldné

speciális kozmetika. Strada Alexandri No. 3.

**!! Összes szépséghibák szakszerű ki- !!
kezelése. - Tanítványok kiképzése.**

M U Z S A Y N Á L

színházzal szemben. — **Őszi öltönyök és kabátok.**
Trench-coat. Nem gyári áru! Minden darab saját készítmény.
Mielőtt bárhol vásárol, keresse fel. Merkur bevás.-könyvre 6 havi hitel

Barátai előtt pedig közeleti nagyságok neveivel játszott asztali tenisz. Ezzel akarta megnyugtatni őket, nem kell félniök, itt razzizni nem lehet. „Az én házamon villámhárító van”, — szokta mondani kacskintva. Közben a detektívek fel s alá sétáltak a kapu alatt és jövevények az érkezőket s azokat, akik dolgukat jól végezve, távoztak.

A Rákóczi-térről a Vimoscsászár-ut 7. szám alá vonult mme. Binét. Itt igen ügyesen két lakást bérelt, egy háromszobás lakást a negyedik emeleten, ahol a lánya s a veje lakott, s egy négyszobás a második emeleten, ott fogadta vendégeit.

A Vimoscsászár-uton felhagyott a rulettel s csak a szerelemmel élt. „Lieben und lieben lassen!” ez volt a jelmondata.

Idén, augusztus elsején költözött a Havas-uccába, ez a ház nem hozott rá szerencsét. Itt is két lakást bérelt, üzleti célokra egy félemeleti három szobából és teli kertből álló lakást, s a második emeleten négy szobában lakott a lánya és a mérnök veje.

A félemeleti lakást szinte arra építették, hogy találkahely bejárataul szolgáljon. Egészen el van maszkirozva, kis, fehér, ártatlan, semmitmondó ajtó. Keresni kell, hogy az ember megtalálja.

Nem a zerkölcsrendészet vette a kezébe a dolgot, hanem a főkapitányság illetékes csoportja nyomozta ki Binétné viselt dolgait.

Mikor a detektívek megjelentek nála, összesen csak egy lányt találtak ott, egy tizenhétéves kis házilányt, aki éppen kézimunkázott. Ige házias az eszemadta. Köt egész nap. Még pedig nemcsak viszonyok hanem aszalterítő, illetőleg ágyterítőket.

Őt is bevitték a rendőrkapitány elé s mme. Binétet is.

A lány beszélt, elmondta, hogy két éve jár oda, tehát 15 éves kora óta. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy barátónje vitte el s a jóságos Binétné rábeszélte őt, hogy legyen tagja a műintézetnek.

A mesternő beavatta hű tanítványát a szerelem titkaiba. Igen tanácskony volt, gyorsan előlépett, először kis zenedei urilánynak adta, ki a mesternő s már éppen azon az uton volt, hogy ő lesz a „főispánnokahuga”. Ez a szerepkör éppen megüresedett.

A tizenhétéves „zenedei urilány” nagy szeretettel beszélt főnöknőjéről és igazán csak jót mondott mme. Binétéről. Viszont jogilag titkos találkahely vétsége mellett egy többszörös kerítés bűnügyének körvonalai látszottak kialakulni. Binétné maga nem felelt a hozzáintezett kérdésekre. Egyszerűen megtagadta a választ. Ez a ravasz asszony ismeri a törvényt és tudja jól, hogy a gyanúsított nem köteles magellen vallani.

Letartóztatták kerítés büntette címén. Atkisérték az ügyészségre. A rendőrség, igen tapintatosan, a Vörös könyvben szereplő ur

Az erdélyi és bánáti milliomasok sorozata igazolja, hogy a legszerencsésebb árusítás a

Banca Ilicscu S. A. Cluj

Küldjön be postán 207. — Lett és forduló postával megkapja sorsjegyét. Postacsekk szám 40.050.

kat nem rdézte be, meg sem kérdezte őket, hiszen egyszerűen letagadál volna a dolgot. Sohse látták madameot.

A könyv első oldalai tizenhét év előttiek!...

Ki emlékszik vissza arra, mi történt 1918 körüli években. Akkor külföldben is forradalom volt. Senki sem felelős, mit csinált az izgalmas napokban!...

Néhány kis nőt beidéztek, ezek viszont igen ügyesen védekeznek.

— Miért szerepel itt a címe?

— Kérem, a nénikémtől gyümölcsöt vett a Binétné nagyságos asszony, ezért írta fel a címünket. Én szoktam a gyümölcsöt idehozni.

A Havas-uccai kis diszkrét lakást lezárták. Juli szobalány hazatartott Gyömrőre.

Csendes a ház s a félemeleti kis fehér ajtó előtt időnként megjelenik egy-egy izgatott ur, közben idegesen néz körül, nem látja-e meg valaki! Eltévedt vendég, aki nem hallotta még, hogy madameot letartóztatták... Letartóztatták, de már ki is jött. Szabadlábba helyezték. A ház egyelőre csöndes. Binétné kinéz az ablakon, a szomorú táj fele mereng. A házzal szemben üres telek. Korhadtt, ázott kerítéssel, mellől összedőlni látszik... Ősz van.

(n. s.)

'Kutya' van a házban

(soara.) Végre megint kutya van a házban, ahol már oly régen lehetett ugatást, morgást hallani. Legfeljebb a család fő morgotta nagy fűszerszámla láttára. De ez a morgás nem hangzik oly szíven, mint a kutyaé. Nem lehetett sokáig hallani a türelmetlen, vagy örömteli fark-csapkodást és az ajtókat nem szelvedtek karcolásokkal, mert kutyaláb nem követelt sürgős bebocsátást. Kinondhatatlanul csendes és szomorú volt a ház. Milyen elhagyottan és elegikus hangulatban ült a család fő az étkezések alkalmával az asztalnál, mert a legnagyobb maradványokat nem lehetett az asztal alatt dühítősen várakozó kutya-szájba tölteni. A legszomorubb azonban az este volt, amikor színházból, moziból, kávéházból vagy klubból jött haza a család. Ilyenkor mindig szükség van egy kis vidadásra, egy együttérző illelemre, amely nyomban megjelent, mihelyt kinyílt a lakás ajtaja. Előjött az öreg, derék kutya. Kötelességszerűen felriadt legszebb álomban, amelyben macskákat kergetett és álomittasan, de farkcsóválva támolygott ki az előszobába lecsüngő fejjel, mint az igazi, szolgálatkész házmester.

e nem beszélek tovább harmadik személyben. Rólam van szó.

Consum és Inlesnirea tagok bevásárlási helye:

Artmann Kálmán ékszerész,
ARAD, Minorita palota.

Én éltem ezt a kutyátlan életet. Volt nekem egy nagyszerű kutyám. Bánatos voltam, amikor elvesztettem ezt az egyetlen igazi barátomat. Ugy gyászoltam, mintha rokonomat vesztettem volna el. A feleségem váltig erősködött, hogy szerezzek másik kutyát. Nem kellett. Évekig gyászoltam. Tovább már nem bírtam ki a kutyátlan állapotot. Hát úgy van az, hogy minden gyászának megvan a maga megszabott ideje.

Hát akinek volt már kutyája és néhány évig tartotta, annak okvetlenül kell egy másik, ha a kedvencét elvesztette. Rászóntam magamat, hogy szerzek egyet. Elmentem tehát hitvesemmel a kutyás emberhez. Igen érdekes egy ilyen intézmény, mint a kutya-üzem. Rácsos ketrecekben várakozik a portéka a vásárlóra. A portéka igen szeretne, ha vevőre akadna, ami kiderül abból, hogy érdeklődő láttára éktelen ugatás és csaholás hangzik fel kórusban. A rács között lehető szájak, könyörgő lábak és kérő szemek jelennek meg. Pedig nagyon jól bántanak velük. Nem lehet panaszra okuk. Szakszerűen ápolják, táplálják és megsétáltatják őket. De hiányzik nekik a szülők individuális szeretete; hiányzik az ur és urnő. Nélkülük igazán kutya-élet a kutya élete.

Nehéz a választás. Bizonyára könnyebb egy leány-regimentből menyasszonyt kiválasztani. Az elfegyezést elvégre fel lehet bontani, de a kutyát vérgérvényesen és visszavonhatatlanul szokás elvinni. Megyek hitvesemmel a ketrecek elé. El kellett hoznom magammal, mint tanácsadót. Voltaképen az övé a döntő szó, mint mindenben. Nekem például egy hatalmas farkaskutya tetszik. Oly hivogatóan vicсорította rám a fogait.

— Ez nagyon is nagy! — mondta a feleségem.

— Vagy talán amott az a szőke darli?

— Az meg igen kicsi.

— Hát az a csinos nőstény setter?

— A nőstényekkel sok a baj.

— Hát ez ellen nem is tettem ellenvetést. Igaza volt. Mint mindenben.

A kutyás ember persze mindenütt velünk jött és dicsérte kutyái fajtisztaságát, családfáját, a szülők előnyeit. Mindez nem volt reám hatással. Nem vagyok sportszerű kutya-barát. A családja fontos lehet az embernél ebben a horogkeresztes, fajtisztá világban, de nem fontos a kutyájánál. Kutyát ösztönszerűen, érzés után kell kiválasztani. A feleségemnek megvan a helyes érzése. Szerencsére. A kutyás ember felnyitott egy ketrecet. Takarón valami kicsiny szürkés-barna gombolyag aludt. Hat hetes juhászkutya, kis kutyakölcök, igazi kutya baba. Bár kiválóak a szülei, még sincs családfája és éppen ezért csak 300 liebe kerül. A feleségem erre nem is hallgat. Gyengéden és óvatosan a

Bevásárlás előtt
tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltenek. Szenzációs nagy raktár iskola-öltönytökhöz. **A R A D, Színházépület.**

karjára veszi a csöppséget, ahogyan gyereket szokás karba venni. Boldog és megeiégedett, mert nő számára bizonyára nincs szebb valami, minnt tehetetlen, puha, meleg teremtést gyengéden magához szorítani. A kutyuska azonnal meghittén és bizalmasan, dlmában nem zavar-
tatva magát, a vállára feküdt, mintha itt lenne az igazi helye, mintha a hat hét után elveszett igazi anyai szeretetet ott találná meg. És a feleségem oly határozottsággal, amely ellen sem Mussolini, sem Hitler fel nem emelhetné a szavát, ezt a kijelentést tette:

— Ezt vesszük meg! Más semmiesetre!

Örömmel beleegyeztem, mert első pillantásra új kutya-szeretetet éreztem...

És most megint hangos, eleven és vidám a lakás. És gyakran bajok is vannak, mert bizony időbe telik, amíg egy ilyen kutya-kölyök mikor és hol szabad... Az is hosszú ideig tart, amíg megtanulja, hogy nem szabad minden szönyegen és függönyön, minden utjába kerülő cipőtalpon vagy lábikrán a fogai élességét kipróbálni. Ezeknek a tejfogyakorlatoknak mindenféle hasznos tárgy áldozatul esik: nadrágszija, termofor és női zsebkendők, amelyek természetesen nincsenek a rendes helyükön. De hát, mit tud még egy ilyen kölyök. Egyébként igen kedves és jó, főként amikor a fáradalmaktól kimerülve egy kosárban alszik. Persze érdekes megfigyelni a fejlődését. Vajon mikor fog ugatni és apportírozni, mikor fogja megkezdeni levelezését a sarokkővön és mikor fog az első rongyos ember után kapni? Minden megjön a maga idejében, amikor már felnőtt, amikor már hozzászokott a nyakövhöz, adócentárhoz, pórázhoz, szájkosárhoz és egyéb emberi berendezéshez. Mindenesetre új, apró bártom van. Ott van mindenütt és minden érdekli. Most megint jólesik a séta, tetszenek a filmek és könnyebben viselem el az élet kisebb-nagyobb gondjait. Hogy tudsz? Ahogy vesszük. Akinek kutyája van, megért. A többiek nem tudják felfogni, hogy a mai bizonytalan és örömtelen időben kell valami körülöttünk, ami mindig megbízható, mindig megörvendeztet. Olyan teremtés, amelynek szüksége van ránk, amely hűségesen kitart mellettünk, amikor már mindenki elhagyott bennünket

Figyelem!

Piroskyné fodrász-szalonzájában Dauerwelle 160 lei, elsőrendű bécsi géppel, 6 hónapi felelőséggel.

Hajfestés minden színben 150.- Lei

Ondolálás . . . 10.- Lei || Maniür 8.- Lei

Hajmosás . . . 8.- „ || Borotválás . . . 8.- „

Piroskynéurifodrász-szalonzája Str Matei Corvin Cimrefigyeljen

Legszebben öltözködhet, ha felkeresi

Angerer Sándor

u r i s z a b ó t

Arad, Strada mărășești și Consistorului sarok
(7 és 9 autóbusz megálló)

A klubok letörtek az aradi kávéház – diktaturát

(Arad.) Az ujságolvasók az elmúlt napokban különös dolgot tapasztaltak. Az aradi napilapok koncentrált tömegűt intéztek a Dacia- és Palace-kávéházak bérlői ellen, mert esténként zárva tartják a Palace kávéházat. **A történeti hűség kedvéért kell szögeznünk, hogy az Erdélyi Élet volt az egyedüli sajtóorgánom, amely a közönség érdekében szót emelt a kávéházi zárlat ellen.** Az első kérdésének megválaszolására azonban nem jelent sokat.

Készséggel és irigység nélkül átengedjük laptársainknak ezt a dicsőséget. Elvégre nem is az a lényeges, hogy melyik lap indította meg elsőnek a harcot a kávéházi diktatura letörésére. A fontos az, hogy ez a harc részben már eredménnyel járt.

Akkor kizárólag a Reggel állt mellé a napilapok közül ebben a kérdésben. A sorsa ugyanaz volt, mint a miénk: tiltották a Dacia-Palace-kávéházból lapjainkat.

Az aradi napisajtóban idővel talán rákerül a sor az országos hírű mozikartell-panamára is, amiről szintén hónapok óta írunk, anélkül, hogy laptársaink egyetlen sort szenteltek volna ennek a nagyfontosságú, közérdekű ügynek.

Mi már a legelején mutattunk rá a Dacia-Palace bérlők rut hálátlanságára a közönséggel szemben, amely fo

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.
--

Ma őket és csodálatraméltó türelemmel viselt el sok
nyan kellemetlenséget a kávéháztulajdonosok részéről,
miket rendszerint nem szoktak szó nélkül zsebrevágni.
Tiltakoztunk az ellen a méltánytalanság ellen, amely-
gyel a triumvirátus a várossal szemben viseltetett, amikor
városi középületben levő Palace-kávéház ragyogó vil-
nylámpáit esténként leoltatta és a város pénzén reno-
vált diszes kávéházat bezáratta.

Mi annyira önzetlenül kezdtük meg a harcot, hogy el-
zenvedtük az anyagi veszteséget is, amelyet azáltal szen-
redünk, hogy az Erdélyi Életet fekete listára vezették.
Pánutattunk arra is, hogy a Palace esti zárvatartása
széződésbontó ok, mert a bérlők elsőrendű kávéházi üzem-
tesítésére kötelezték magukat, tehát

**reggeltől egészen a rendőri záróráig nyitva kell
tartani a helyiséget.**

Hogy a bérlő megtalálja-e a számítását? Ez igazán kö-
nyös a városra, mint bérbeadóra. Mint ahogy közöm-
ös volt az előző bérlő esetében is.

**Ha a bérlők tévedtek a kalkulációjukban, ám
mondjanak le a bérlétről, amelyre nyomban
akadna reflektáns.**

Valenlegi bérlők szívesen le is mondtak volna a bérlet-
y, hogy a kávéház helyiségét áruház céljaira akar-
trohmann révén önmaguknak átjatszani. De nem
tak hajlandók úgy lemondani a bérlétről, hogy kon-
rencia vegye bérbe a várostól a kávéházat, hiszen eb-
ti az esetben megszűnt volna a busás jövedelmet bizto-
zó monopólium.

A jókésőn, de mégis megindult koncentrikus táma-
snak meglett az eredménye, amennyiben a Palace-kávé-
esténként nyitva van és a bérlők a kávéházi árakat

A Simayban

november 20-ig
minden fürdő
féláron

Fürdő nőknek: hétfő szerda, csütörtök,
pentek délután, kedden egész nap. — Nyitva
reggel 7-től, este 6-ig.

is leszállították. A napilapok azonban tévesen úgy tün-
tették fel a dolgot, mintha a város közönsége kívánságá-
nak adnának hangot.

**Mi valószínűnek tartjuk, hogy a Palace-kávéházat
ezentúl sem fogja tulságosan látogatni a közönség.**

Ez azonban nem a helyiségnek tulajdonítható, hanem
talán elégedetlen a közönség a kávéház irányításával és

**nem hajlandó maga felett eltérni a diktatórikus
vezetést és nem tűri el, hogy csak azokat a lapo-
kat kapja, amelyeket a tulajdonosok cenzuráltak
és a maguk érdekei szempontjából gutgesinntenk-
nek találtak.**

Megállapítható, hogy ennek a diktatórikus kávéház-
politikának tulajdonítható a klubéletnek a fellendülése
Aradon. A közönség szívesen látogatja a klubot, ahol
figyelmes kiszolgálásban részesül, ahol az árak lényege-
sen alacsonyabbak és ahol a lapok és folyóiratok tömegé-
ben válogathat.

**A nemrég megnyílt Olympia-klubot, amely Arad
egyik legszebb és legdiszesebb társas-helye, a kö-
zönség egyszerre felkapta és favorizálja.**

Főként ez a tény kényszerítette térdre a Dacia- és Palace-
kávéházak bérlőit, amikor a jelentős konkurrencia hatása
alatt kénytelenek voltak leszállítani eddigi rekord magas-
ságban tartott kávéházi és éttermi áraikat. Végre aztán
hivatalos helyről is megkapták a figyelmeztetést, hogy
szerződésbontó ok, ha zárva tartják a Palace-t. Így az-
után kénytelenek nyitva tartani, nehogy kibukjanak a
bérletből és konkurrenst kapjanak. A város nem kény-
szeríti őket a kávéház nyitvatartására, ha esetleg ráfizet-
nének az üzemre. A város nem ragaszkodik ahhoz, hogy
a jelenlegi bérlők minden körülmények között benn ma-
radjanak a helyiségben. Ha nem találják meg a számítá-
sukat, mondjanak le a bérletről,

**a város szívesen kiengedi őket a szerződésből, an-
nál is inkább, mert — amint megírtuk — egy elő-
kelő aradi ügyvéd útján igen előnyös bérleti aján-
latot kapott egy bucurești-i pénzcsoporttól.**

Meg kell említenünk, hogy mi éveken át, ahol csak

**Hirdessen az
„ERDÉLYI ÉLET“-ben**

lehetett, támogatására siettünk a Daciáéknak, ha sérelem érte őket. Sok olyan dolgot el is hallgattunk, ami a nyilvánosság elé kívánczozott. Tettük ezt önzetlenül, kizárólag azért, nehogy szándékosan akadályokat gördítsünk aradi tulajdonosok, aradi adófizetők vállalkozása elé.

A kávéháztulajdonosok, akik — elismerjük — jó-hirű szakemberek, úgy is vezethették volna két kávéházukat, hogy a közönség is meg legyen elégedve és ők is megtalálják számításukat.

Nem ez történt. A triumvirátus elbizta magát, fejébe szállt a kávéház-monopólium dicsősége. Ez teremtette meg a mai helyzetet, amely kiváltotta a sajtó koncentrikus támadását.

A kávéházakra szükség van, a klubok mellett is. De a kávéház maradjon olyan rendű, amilyennek hirdeti magát. Ne legyen elől kéteshirű nők menedékhelye, ahol futó ismeretséget köthetnek, a hátsó traktusában pedig ne adjon otthont közönséges tripóknak, ahová válogatás nélkül bejuthat mindenki.

Kávéházra szükség van. A kávéház üzleti megbeszélések helye, idegenek találkozó és pihenő helye, színház, mozi, hangverseny után néhány percre szórakozóhely.

Leipniker, Zsédely és Scheer, a jelenlegi kávéház-bérlők vannak olyan élelmes üzletemberek, hogy kiheverik majd azt a leckét, amit megérdemelten kaptak. Biztosak vagyunk abban, hogy ezek az ügyes üzletemberek megtalálják a maguk közönségét anélkül is, hogy különleges kunsztokhoz kellene folyamodniok.

Modern csillárok

legnagyobb
választékban,
legolcsóbb árak

M. FISCHER

üveg és porcellán-
nagyáruház. Fehér
Kereszt épület. —

Ember

az orvos autója alatt

(Arad.) Kaptuk az alábbi levelet, amelyet minden kommentár nélkül közlünk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A napokban az Alexandri-uccában — ahogy mondani szokás — majdnem végzetessé váló autóbaeületnek voltam szemtanuja. Az uccából egy autó tartott kifelé a fútra. Hogy túlkölt-e, vagy sem, azt nem tudom. Valószínűnek tartom, hogy nem, mert ucca-kanyarndi szigorú elbírdás a túlkölés. Ami történt, az egy szempillantás műve volt. Velőtrázó ordítás, az autó fékjének hirtelen bedlításából eredő ropogás, női sikoltások. Járókelők álltak megdermedve. A rohamosan lestoppolt gépkocsi alatt egy öreg ur feküdt. Emberek rohantak oda, az autóvezető is kiugrott a kocsiból. Jósokáig tartott, amíg az elűtött embert kihuzták a kocsia alól és talpra állították. Sápadtarcu öreg ur állt az embergyűrű közepén. A ruhája csupa piszok, a nadrágja elszakadt. Külső sérülés nem látszott rajta.

Amint talpraállították, csak úgy dőlt belőle a szilkozódás és káromkodás az autó vezetőjének fejére. Bizony nem válogatta meg a szavakat, amelyeket a legnagyobb jóakarattal sem lehetett volna salonképeseknek mondani. Az autóvezető természetesen mentegetőzött. Megtudtam, hogy az autóvezető dr. Dohány Sándor aradi orvos. Látszott rajta, hogy kellemetlenül érinti a baleset, amelynek bizonyára akaratlanul lett az okozója, de még jobban bánthatta, hogy az öreg ur egyáltalán nem válogatott szavakat vagdos hozzá meglehetősen nagyszámu hallgatóság előtt. Amikor az elűtött öregember kidühöngte magát, így kiáltott dr. Dohányra:

— Kérem, vigyen haza a kocsiján. Én dr. Wolfner Gyula orvos apja vagyok.

Dr. Dohány azonban nem mutatott hajlandóságot, hogy az öreg Wolfnert, aki leszidta, a kocsiján hazaszállítsa. Felugrott autójára, bekapcsolt és elszáguldott. Wolfner ur pedig, akinek az ijedtségen kívül egyéb baja nem esett, kissé bicogve, piszkos ruhában, tépett nadrágban ment végig a korzón a fia rendelője melletti lakására.

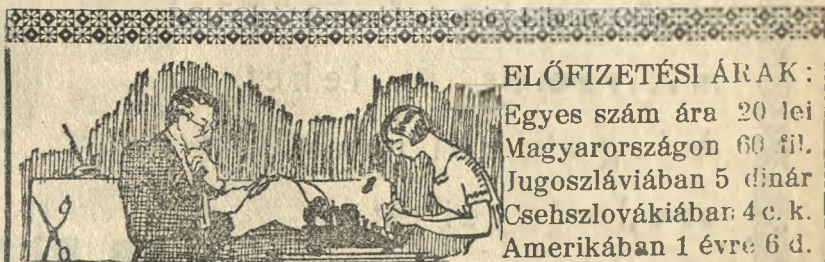
Ez történt. És erről egyetlen sort sem olvastam a napilapokban, amelyek még azt is megírják, ha egy vigyázatlan biciklistá fellök valakit.

HIRDESSZEN
az „ERDÉLY ÉLET“-ben!

Engedje meg tisztelt Szerkesztő Ur, hogy én jűzsek megjegyzéseket ehhez az esethez. Azzal nem szándékozom foglalkozni, hogy túlkölt-e dr. Dohány vagy sem? Több, mint valószínű, hogy túlkölt. És hogy mégis elűtötte Wolfnert, az annak tudható be, hogy a 70 éves öregur bizonyára nem hallotta a túlkölést. Hogy ki volt a baleset oka, az talán nem is fontos. A tény a fontos. És igen fontos az, ami a tényből kifolyóan következett. Az nevezetesen, hogy dr. Dohány orvos nem szállította haza az általa elgázolt áldozatot. Dr. Dohány urvezető és mint ilyen, bizonyára tudatában van annak, hogy az autós erkölcsi kötelessége első segélyben részesíteni a szerencsétlenül jártat és autóját rendelkezésre kell bocsátani. Ez nemzetközi autós-szabály. Ez alól az semmentesít, ha az áldozat — miú ahogy a jelen esetben történt — magából kikelve a szitkok áradatát zudítja felje. A 70 éves Wolfner a baleset következtében olyan lelkiállapotban volt, hogy nem tudott uralkodni magán. Ezt a körülményt dr. Doháynak, ugys mint embernek, ugys mint orvosnak tekintetbe kellett volna vennie és le kellett volna győznie a saját érzékenységét. De helytelenül cselekedett, mint orvos, azért is, hogy orvoskollégája apját nem volt hajlandó a kocsiján elszállítani. Hogy ez t a kollegialitás szempontjából miként bírálják el, nem tudom. De hogy nem volt épületes dolog, éppen egy orvos részéről, azt mindenki aláírja.

Ezeket voltam bátor Szerkesztő Ur szives tudomására hozni és vagyok megkülönböztetett tisztelettel:

EGY SZEMTANU.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egyes szám ára 20 lei
Magyarországon 60 fill.
Jugoszláviában 5 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 6 d.

Előfizetés egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000, magánosoknak 600 lei

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés oldalon 6 lei. — négyzetm.-ként. Nyilttér rovatban 50 lei, szövegközi részben 32 lei a sordj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatali hírek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Arad, Bul. Reg. Ferdinand 19.
Telefon: 525.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—10-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: Bulevardul Regele Ferdinand 5.

Gondoskodott már...

sorsjegyről a most meginduló
sorsjátéokra? Mert már
csak pár nap van
a húzásig!

200 Leit igazán érdemes reszkirozni

mert ezzel az összeggel

BCU Cluj / Central University Library Cluj

milliomos is lehet.

A legutóbbi húzás
eredményei ezt
igazolták is.

HUZÁS

1935 november 15.

Vegyen részt a KOLLEKTIV
JÁTÉKNÁL, ahol 200.— Lei
lefizetése mellett 20 SZÁMMAL
JÁTSZHATIK.

Oriási nyerési eshetőség!